

3736203 SHEV/M : สาขาวิชา : สิ่งแวดล้อม : ศค.ม. (สิ่งแวดล้อม)

คำสำคัญ : กระบวนการยอมรับนวัตกรรมของครู / ครู / นวัตกรรมทางหลักสูตรและการสอน

ผู้ประพันธ์ จันทร์เขียว : กระบวนการยอมรับนวัตกรรมทางหลักสูตรและการสอน : กรณีศึกษา
อำเภอพยุหะคีรี และอำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ (ADOPTION PROCESS OF INSTRUCTIONAL
INNOVATION : A CASE STUDY OF PHAYUHA KHIRI AND TAKHLI DISTRICT OF
NAKHONSAWAN PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ปุสดี มอนซอน, ศค.ม., M.O.H.,
ธวัชชัย บุญโชติ, Ph.D., เป่า เอี่ยมสอาด, กศ.ม. 111 หน้า ISBN 974-664-784-9

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษากระบวนการยอมรับนวัตกรรมทางหลักสูตรและการสอนของครู
ที่เข้าร่วมโครงการระบบนิเวศในนาข้าวและแปลงผัก และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูในโครงการต่อโครงการ
ฝึกอบรม ศึกษาเฉพาะศึกษานิเทศก์และครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ในอำเภอพยุหะคีรีและอำเภอดา
คลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 5 คน เป็นศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ 1 คน จากจำนวนศึกษานิเทศก์ทั้งหมดที่เข้า
ร่วมโครงการ 2 คน ของจังหวัดนครสวรรค์ และครูในโรงเรียนที่ร่วมโครงการจากอำเภอพยุหะคีรี 1 คน และ
อำเภอดาคลี 3 คน จากจำนวนครูที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 30 คน ทั้งนี้โดยพิจารณาจากคุณลักษณะของความ
กล้าแสดงความคิดเห็นจัดอยู่ในกลุ่มหัวก้าวหน้า การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลด้วย
วิธีศึกษาจากเอกสาร สัมภาษณ์แบบลึก และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

แนวคิดของโครงการระบบนิเวศในนาข้าวและแปลงผักมี 2 ประการ คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ใช้
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และแนวคิดทางการเกษตรเกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน ซึ่ง
แนวคิดทั้งสองนี้ถือเป็นนวัตกรรมทางหลักสูตรและการสอนของครูที่ได้เข้ารับการอบรมในโครงการดังกล่าว

การศึกษากิจกรรมการยอมรับนวัตกรรมข้างต้นของกลุ่มครูในโครงการฯครั้งนี้ ได้แบ่งการศึกษา
ปัจจัยของการยอมรับเป็น 5 ขั้นตอนคือ ขั้นรับรู้, ขั้นสนใจ, ขั้นประเมิน, ขั้นทดลอง และขั้นยอมรับและนำไปใช้ ผู้
วิจัยพบว่าในแต่ละขั้นมีปัจจัยที่สำคัญดังนี้คือ ขั้นการรับรู้ ผู้นำสารหรือผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่สุด ในขั้น
สนใจนั้นความพยายามของครูในการแสวงหารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการและโครงการต้องเป็นที่น่าสน
ใจ ส่วนในขั้นการประเมินผลนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือระบบการสนับสนุน ซึ่งหมายถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนครู
ในโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในขั้นการทดลองใช้นั้น ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ครูต้องมีความ
สามารถในการปรับกิจกรรมการเรียนรู้จากโครงการให้เหมาะสมกับนักเรียนของตนได้ นอกเหนือจากนั้นในขั้น
นี้การติดตามประเมินผลจากวิทยากรมีส่วนสำคัญในการที่ครูสามารถผ่านขั้นนี้ไปได้ และในขั้นการยอมรับและ
นำไปใช้นั้น ครูมีความพอใจและเชื่อมั่นในแนวคิดที่ได้จากโครงการสามารถนำไปประยุกต์ได้และมีความ
พยายามในการขยายผลออกไป เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของการยอมรับนวัตกรรมทางหลักสูตรและการสอน
มีโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจที่กระทำไปแล้วได้ จึงมีประเด็นสำคัญในการศึกษาความคิดเห็นของครู
ในโครงการต่อโครงการฝึกอบรมในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการยอมรับนวัตกรรมทางหลักสูตรและการสอน
ด้วย ซึ่งมีความคิดเห็นทั้งทางบวกและทางลบต่อโครงการ

ดังนั้น การยอมรับนวัตกรรมทางหลักสูตรและการสอนจะเป็นไปอย่างดีและยั่งยืน ต้องพิจารณาคัด
เลือกบุคคลที่เข้ามาทำหน้าที่ผู้นำสารที่น่าเชื่อถือได้ มีการประยุกต์โครงการให้เหมาะสมกับชุมชนในพื้นที่ ได้รับ
ระบบสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาของโรงเรียนทุกระดับ และมีความต่อเนื่องของโครงการ